

Oponentský posudek na bakalářskou práci Michaely Nejtkové

Souvislost rodičovského hodnocení exekutivního fungování a temperamentové dimenze seberegulace s výkony v tetu identifikace pachů u dětí a dospívajících

Předkládaná práce je zpracovaná jako empirická kvantitativní studie s vazbami na grantový projekt vedoucí práce. Text práce má rozsah cca 40 stran, přehledová část tvoří polovinu předloženého rozsahu textu.

V úvodní kapitole předkládané práce kolegyně Nejtková stručně představuje obsah předkládané práce a formuluje opory pro relevanci provedeného výzkumu. Zpracování této úvodní kapitoly má spíše charakter anotace (např. jsou zde předeslány výsledky provedeného výzkumu). Text práce nemá samostatně zpracovanou anotaci, tudíž zpracování úvodu práce ve formátu anotace chápu jako v jistém smyslu náhradu tohoto oddílu. Nejde ale o obvyklý postup a autorka tak ztrácí možnost více čtenáře vtáhnout do tématu práce, otevřít hlubší porozumění závažnosti zkoumané problematiky apod. Přehledová, tedy Teoretická, část předkládané práce je velmi čtivě a strukturovaně zpracovaná. Autorka postupně představuje jednotlivé dílčí koncepty explorované sítě vztahů osobnostních a fyziologických komponent chování. Z pohledu do problematiky nezasvěceného čtenáře by ale tomuto oddílu prospělo zpracování nějakého úvodního textu, který by pomohl porozumět širším souvislostem zkoumání čichu a rozličných osobnostních charakteristik či kognitivních funkcí, potřebnosti a závažnosti této oblasti psychologického výzkumu a ostatně i ukotvení provedeného výzkumu do konkrétní myšlenkové linie nebo tradice psychologického výzkumu. V tomto ohledu má dle mého názoru nevytěžený potenciál i poslední kapitola „teoretického“ oddílu, Shrnutí teoretické části práce, kde se autorka v zásadě velmi strmě obrací k problematice měření dětské a adolescentní kapacity či schopnosti rozlišovat pachy a v zásadě už spíše popisuje metodiku výzkumu (který pak stejně prezentuje na dalších stranách textu práce). Z hlediska myšlenkové stavby textu by bylo vhodnější v této části práce maximalizovat úsilí směrem k vytvoření funkčních a přehledných a zhuštěných teoretických opor pro výzkumnou otázku, která je prezentována na následující straně.

Provedený výzkum je popsán a zhodnocen v oddílu Empirická část. Celé zpracování empirického oddílu má velmi hutný, či spíše stručný charakter. Autorka minimalizuje úsilí směrem k provázení čtenáře a strukturované explanaci jednotlivých kroků provedeného výzkumu. Od kapitoly 8. Výzkumný vzorek zahrnuje čtenáře grafy a schémata, ze kterých je sice možné vyčíst řadu podstatných údajů, ale komentáře nebo explanace nebo snad i pokusy o strukturovaný rozumějící nebo shrnující jasný popis prezentovaných údajů nechává na čtenáři. Například výzkumný vzorek je pomocí grafů strukturován dle pohlaví a věku participantů: konkretizace těchto charakteristik je ale ponechána na odhadu hodnot z grafů, v textu práce se pouze dozvídáme, že výzkumný vzorek tvoří 613 žáků a studentů tří škol a 27 tříd. Dle mého názoru je v tomto oddíle také málo akcentováno, že výzkumný vzorek tvoří i rodiče žáků/studentů. Provedené výzkumné procedury i proces sběru dat jsou v textu práce popsány pečlivě- zejména popisu užitých nástrojů pro sběr dat věnuje autorka hodně pozornosti. To jsem ocenila. Z hlediska čtenářské perspektiv by možná stálo za uvážení zvolit nějaký přehledově hutný nástroj prezentace všech užitým testů (tabulka?) i se zavedením jejich označení (které je pak dosti důležité v analytické části). S ohledem na celkový počet užitých testů i jejich vnitřní strukturovanost je zkrátka pro nezasvěceného čtenáře dosti obtížné neztratit přehled a rozumět roli všech uvedených nástrojů (včetně toho, kdo je vyplňuje). Ve výsledkové části už autorka ponechává svého čtenáře zcela na pospas bohatě naplněných tabulek a četných histogramů- provází je prakticky výhradně nadpisy a názvy tabulek/grafů. To nepovažuji za vhodný postup. Autorka tak odpírá svému čtenáři provázení i možnost posoudit, s jakou mírou porozumění sama dokáže tak bohatý datový materiál uchopit, popsat a vysvětlit. Situaci dle mého nezachrání ani samostatná kapitola Diskuse, kde autorka zkrátka předpokládá, že čtenář všechny graficky a tabulkově znázorněné výsledky výzkumu zpracoval,

integroval do předpokládaného badatelského procesu a ukotvil vzhledem k hypotézám formulovaným pro zpracování výzkumu.

Předkládanou práci doporučuji k obhajobě. Je zřejmé, že autorka měla v rámci provedeného bakalářského výzkumu jedinečnou příležitost získat zkušenosti s prováděním kognitivně a behaviorálně orientovaného psychologického výzkumu. Měla možnost seznámit se s procedurami a postupy užívanými pro popis i vyhodnocení výsledků výzkumu realizovaného kvantitativními strategiemi. Zjevně si osvojila postupy pro zpracování akademického textu – zejména vyhledávání, popis i citování relevantních zdrojů. Za méně zvládnutou – na základě předloženého textu- však považuji oblast formálního zpracování popisu metodologie a výsledků kvantitativního psychologického výzkumu. Nevyrovnanost mezi oddíly přehledovými a empirickými umocňuje i odlišné formátování textu u těchto částí (zleva vs. do bloku).

Práci navrhuji pro obhajobu hodnocení na pomezí známek velmi dobře – dobře. Pro obhajobu autorku žádám o přípravu prezentace výsledků provedeného výzkumu tak, aby bylo zřejmé na základě čeho a proč přijímá/ nepřijímá v závěrech vlastního výzkumu formulované hypotézy.

doc. Gabriela Málková, Ph.D.

Praha, 9.6.2023